Stresujúce životné udalosti a syndróm závislosti

Prežívajú ľudia so závislosťou viac stresujúcich a traumatických udalostí než bežná populácia?

Mgr. Bibiána Jozefiaková[1] , MUDr. Natália Kaščáková, PhD. [1,2], prof. MUDr. Jozef Hašto, PhD. [1,2]
MUDr. Ivana Dušeková [3], MUDr. Lucia Pavelková [3] , MUDr. Zuzana Šalingová[3] , Mgr. Mária Plichtová[3] ,
Mgr. Patrícia Rozinajová[3] , Mgr. Zuzana Furbulová[3]
[1]Inštitút sociálneho zdravia Palackého Univerzity v Olomouci, OUSHI
[2]Psychiatricko – psychoterapeutická ambulancia Pro mente sana, Bratislava
[3]Klinika drogových závislostí SZU a PNPP Pezinok

Výskum bol podporený Slovenskou psychiatrickou spoločnosťou v rámci výskumného projektu "Výskyt psychickej traumatizácie u drogovo závislých pacientov"

Výskumný súbor

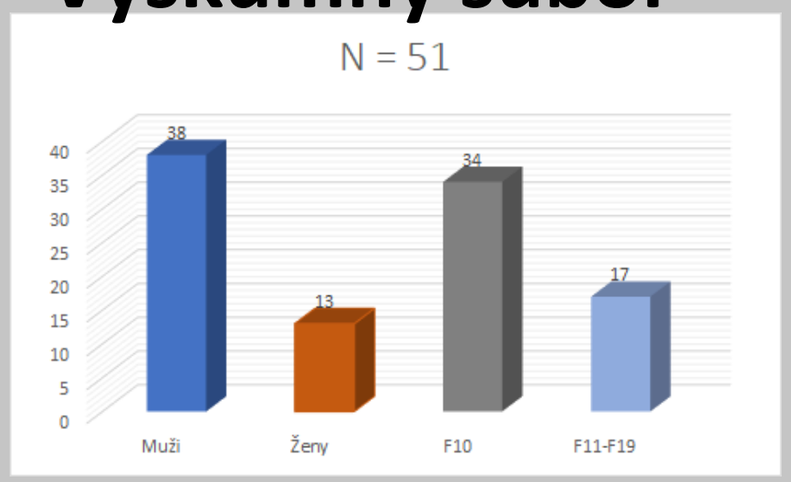

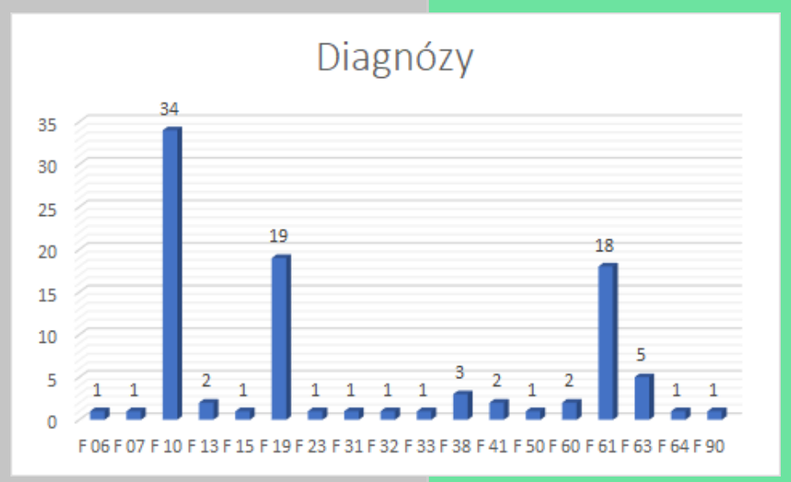

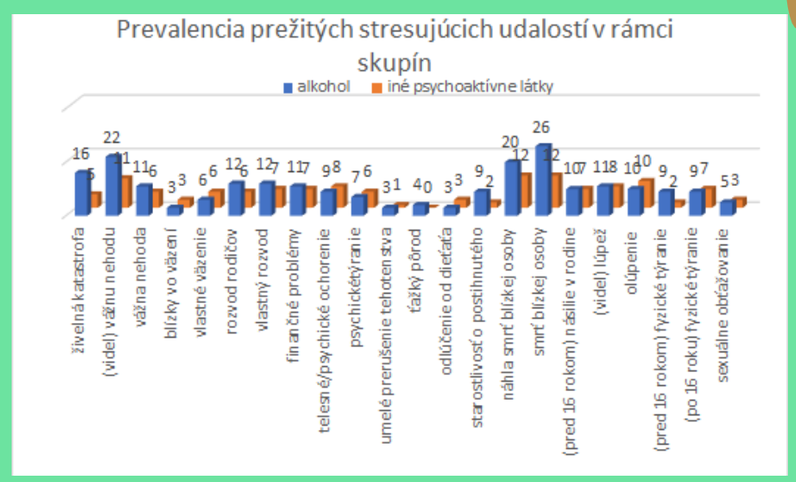

Výsledky porovnané s reprezentatívnou vzorkou Slovenska (N=1018, priemerný vek = 46,24, SD= 16,56) a medzi skupinou závislých od alkoholu (N=34, priemerný vek = 48,1, SD= 8,40) a iných psychoaktívnych látok (F=11-F19, priemerný vek = 35,9, SD= 5,94)

Výsledky

Dotazník Life stressor checklist Revised LSC – R[1,2]

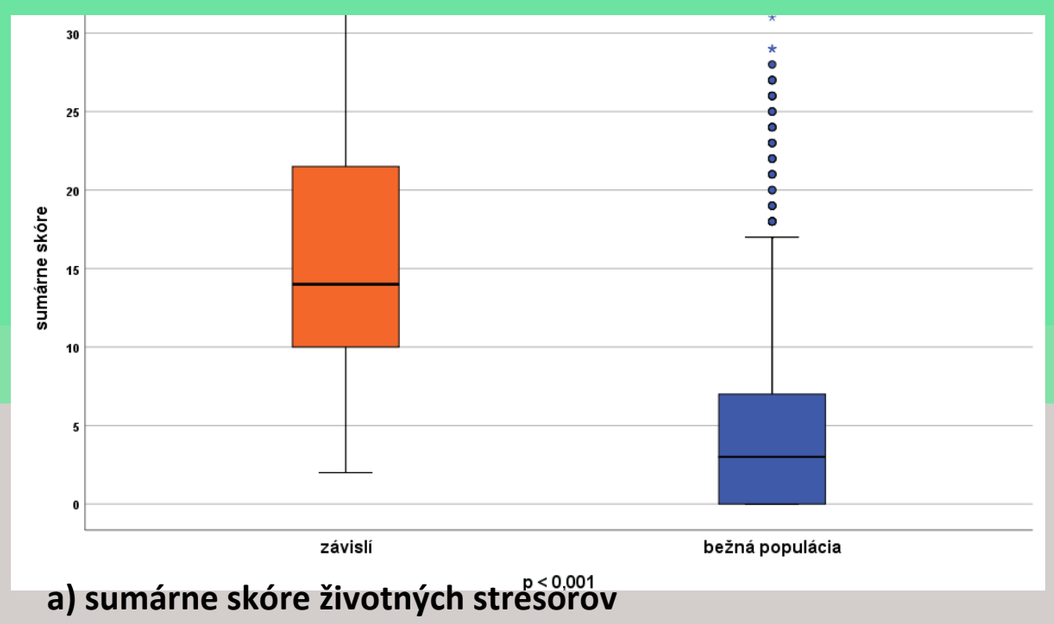

a) sumárne skóre životných stresorov

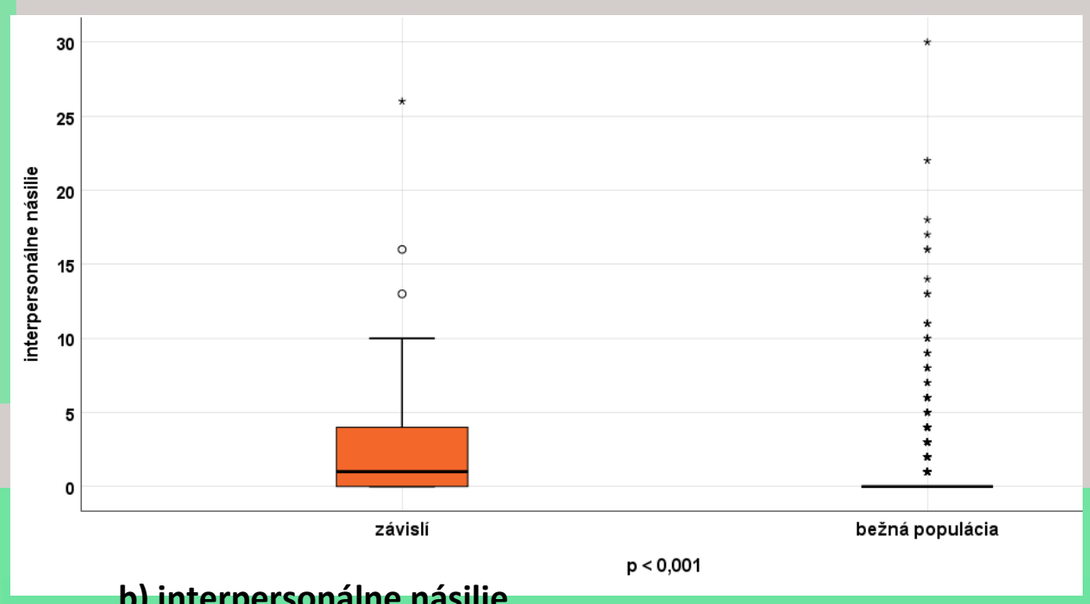

b) interpersonálne násilie

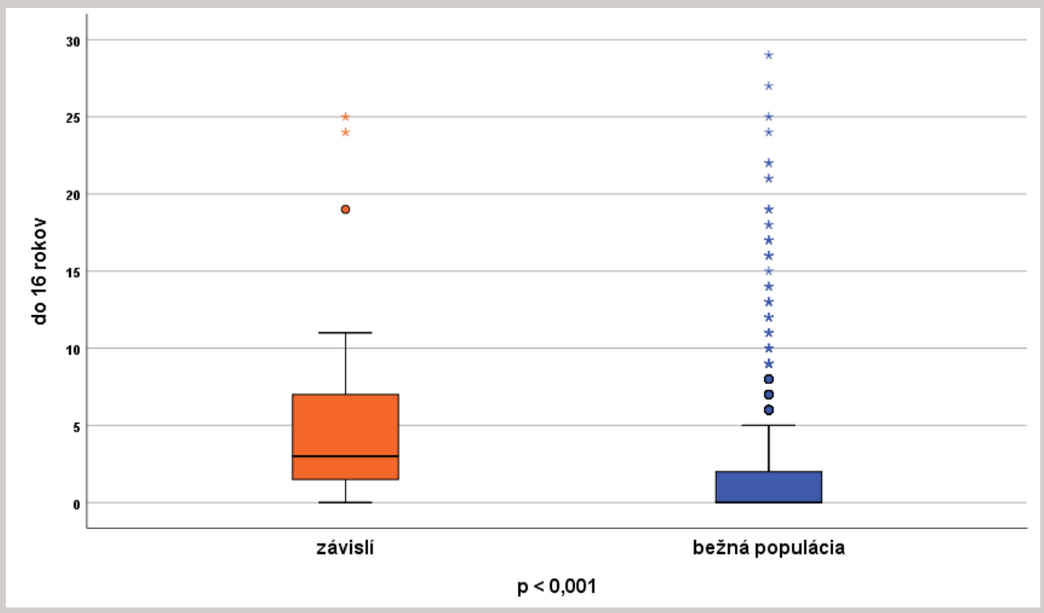

c) životné stresory pred 16 rokom života

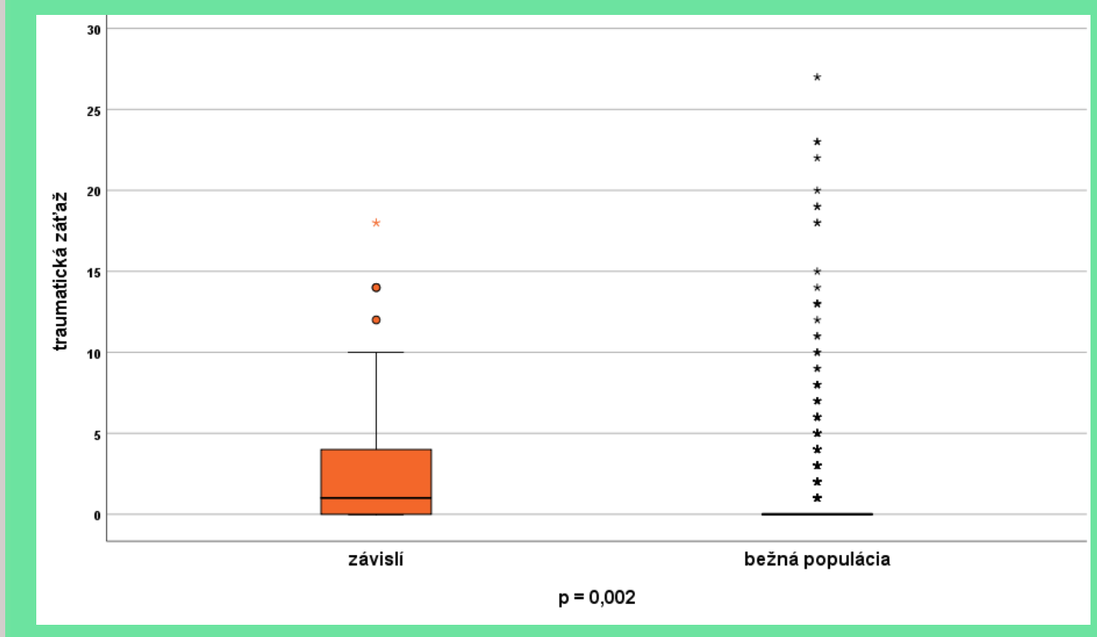

d) traumatická záťaž (stresové zážitky, ktoré majú traumatický potenciál – prežívaný strach o život seba alebo druhých, intenzívne pocity bezmocnosti a hrôzy)

Diskusia

Môžeme konštatovať, že ľudia so závislosťou, ktorí sú aktuálne v liečbe, majú signifikantne vyšší výskyt životných stresorov a dosahujú vyššie skóre celkovej traumatickej záťaže než bežná populácia. Medzi skupinami ľudí so závislosťou od alkoholu a iných psychoaktívnych látok sme nepozorovali signifikantné rozdiely, čo môže súvisieť s veľkosťami jednotlivých skupín.

Prevalencia prežitých stresujúcich a traumatických udalostí u ľudí so závislosťou je v porovnaní s bežnou populáciou vyššia - traumatickú udalosť prežije takmer každý jeden závislý (86.3%)[3].

Záver: Ľudia so závislosťou prežívajú v porovnaní s bežnou populáciou signifikantne viac stresujúcich udalostí, vrátane včasného stresu prežívaného do 16 roku života. Dosahujú tiež významne vyššie hodnoty v rámci celkovej truamatickej záťaže, čo by mohlo byť spojené spolu s včasnou traumatizáciou aj so zvýšeným rizikom rozvoja posttraumatickej stresovej poruchy (PTSP). Podľa dostupných údajov z výskumov sa PTSP u ľudí so závislosťou vyskytuje približne 3x viac než u bežnej populácie, hoci v bežnom klinickom posúdení pacienta so závislosťou často diagnóza PTSP unikne pozornosti. V rámci ďalšieho výskumu sa plánujeme zamerať na výskyt PTSP u pacientov so závislosťou.

[1]Wolfe, J. et al. (1996) Psychometric review of the Life Stressor Checklist - Revised. Measurement of Stressm Trauma and Adaptation, 198-201
[2]Kaščáková, N. et al. (2018). The Life Stressor Checklist (LSC - R): The occurrence of stressors in adult Czech population and the association with health. Československá psychologie 62(1): 80-99
[3]Gielen, N. et al. (2012). Prevalence of posttraumatic stress disorder among patients with substance use disorder: it is higher than clinicians think it is. European Journal of Psychotraumatology